

Název	Poznej nebo zakóduj přísloví		
Autor	Eva Fanfulová		
1. stupeň / období	1. období (1.–3. ročník)	2. období (4.–5. ročník)	
Vzdělávací obor / tematický celek	Informatika / Data, informace a modelování		
Rozvíjená gramotnost	ČTENÁŘSKÁ	DIGITÁLNÍ	MATEMATICKÁ

Cíl činnosti:

Žák si osvojí jeden ze způsobů kódování a dekódování informace – kódování obrázkem.

Pomůcky: pracovní listy pro dvojice žáků, kartičky s „kódy“, pastelky

Popis činností:

1. V diskuzi moderované učitelem žáci sdělují své nápady, jakými způsoby si mohou lidé sdělovat informace.
2. Každá dvojice žáků dostane několik obrázků se zakódovanými příslovími a zároveň pracovní list (obrázky mohou být součástí PL), do kterého zaznamenají odhalená přísloví a popíší jejich význam. V řízené diskuzi žáci představí výsledky své práce. Učitel žáky vede k vysvětlení významu jednotlivých obrázků v „kódu“.
3. V druhé části aktivity je postup opačný – každá dvojice získá kartičku s jedním příslovím, které zakódují obrázkem (obrázky).
4. Dvojice žáků ukáže zakódované přísloví ostatním, a ti se jej snaží odhalit. Učitel vhodnými otázkami vede žáky k tomu, aby byly zdůrazněny jak různé možnosti grafického pojetí informace, tak různé možnosti výkladu významu.

Komentář z pohledu gramotnosti:

Čtenářská gramotnost je rozvíjena při získávání informací z obrázku. Žáci zjišťují, že informace získané z obrázku mají stejnou informační hodnotu jako informace z lineárního textu (ČG-1-2-02; ČG-2-2-02).

Matematickou gramotnost žák rozvíjí při využití názorných prostředků (piktogramů) k popisu reálné situace (MG-1-2-01).

Digitální gramotnost a informatické myšlení žáka jsou rozvíjeny při zakódování a dekódování jednoduchého textu a obrázku (DG-1-1-10).

Možnosti individualizace a diferenciací výuky:

Žáci řeší úlohy podle svých aktuálních dovedností a schopností. Přiložené pracovní listy umožňují volbu základní (Poznej přísloví a popiš jejich význam – A) či obtížnější (Poznej přísloví a popiš jejich význam – B) varianty zadání. Lze vytvořit i zcela individuální zadání a využít i univerzální variantu – Pracovní list. Mimořádně nadaným žákům lze zadání rozšířit o vymyšlení příběhu na zadané přísloví.

Důkazy o učení:

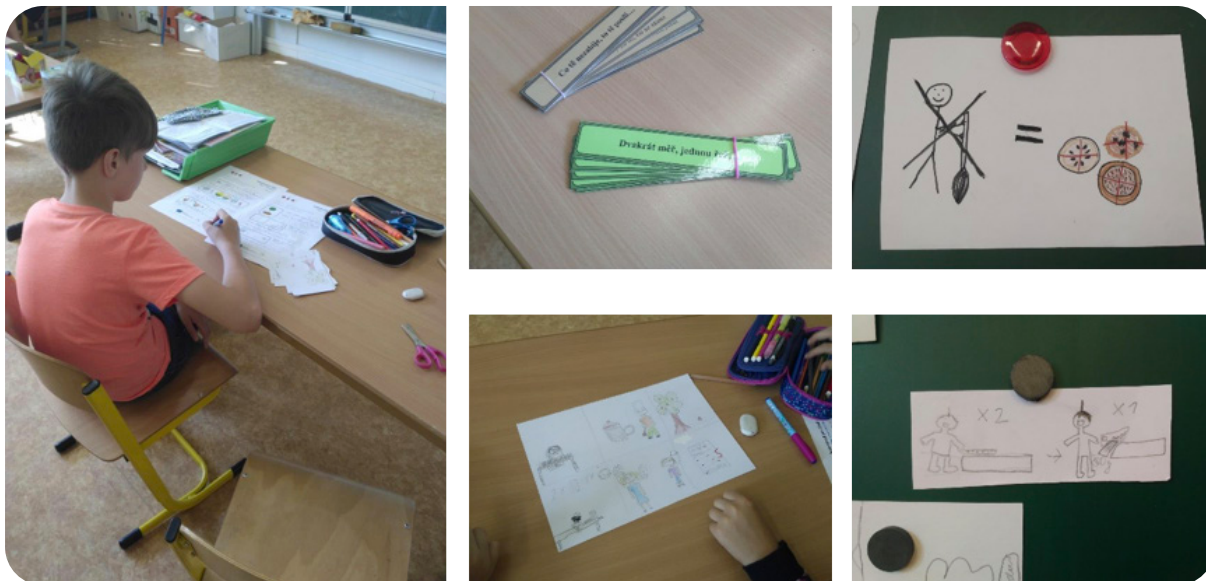
Žák „přečte“ informaci z obrázku.

Žák sdělí informaci obrázkem.

Žák dokáže srozumitelně vyjádřit krátký text jednoduchým grafickým znázorněním.

Postřehy z ověřování:

Vyučující, která aktivitu ověřovala, ji hodnotila jako velmi hezky připravenou. K aktivitě pro výuku dodala další kartičky s příslovími. Aktivita je aplikovatelná pro další česká přísloví.

Zdroje:

BERKI, Jan a Jindra DRÁBKOVÁ. *Základy informatiky pro 1. stupeň základní školy* [online]. [cit. 2021-04-22]. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2020. ISBN 978-80-7494-520-5. Dostupné z: <https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs>

Fotografie z ověřování: Lucie Káňová

Obrázky v příloze: Eva Fanfulová, květen 2020 (licence CC BY-NC-SA 4.0)

Přílohy: poznej přísloví a popiš jejich význam – A, poznej přísloví a popiš jejich význam – B, kartičky k vystřihání, pracovní list, řešení

Tento digitální vzdělávací materiál je součástí souboru aktivit, který vytvořili autoři vyjmenovaní v hlavičce aktivit, hlavní editorka Simona Šedá. Další sdílení a úpravy aktivity jsou umožněny za podmínek licence [CC BY-SA 4.0 Mezinárodní](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/), která se vztahuje na text, obrázky i přílohy této aktivity, pokud není uvedeno jinak. Na stránce www.gramotnosti.pro/epublikace najdete konkrétní postup, jak lze v souladu s podmínkami otevřené licence aktivitu upravovat či šířit. Soubor aktivit byl vytvořen v rámci projektu *Podpora práce učitelů* (PPUČ), který byl spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a jehož realizaci zajišťoval [Národní pedagogický institut České republiky](https://ema.rvp.cz/). Diskutujte a ohodnoťte aktivitu na stránce Elektronické materiály (<https://ema.rvp.cz/>) na Metodickém portálu RVP.CZ.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

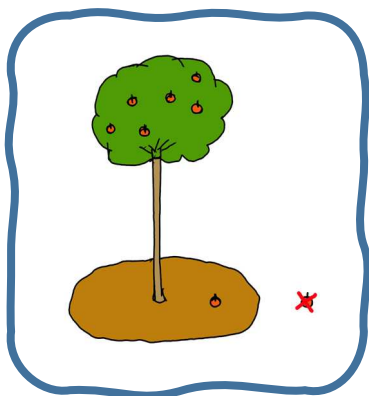

Gramotnosti.pro život!
Učíme v souvislostech

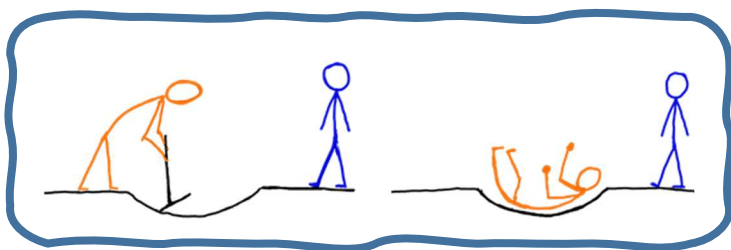
Jména členů pracovní skupiny:

Třída:

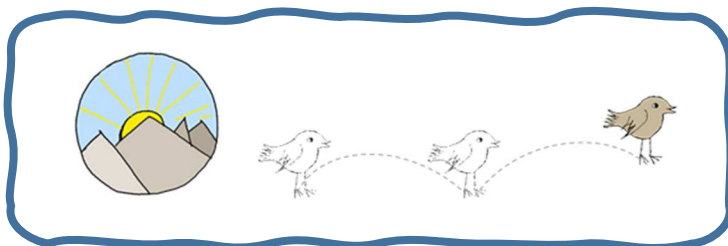
Přísloví:

Význam:

Přísloví:

Význam:

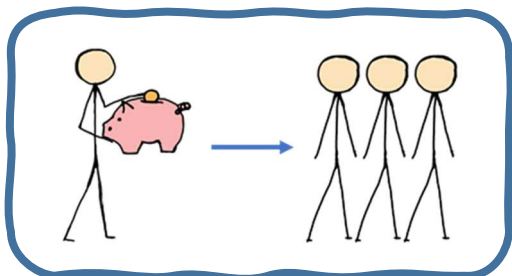

Přísloví:

Význam:

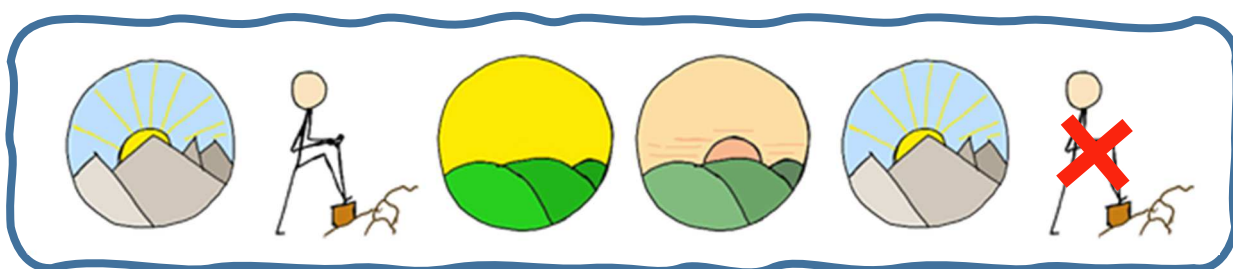
Jména členů pracovní skupiny:

Třída:

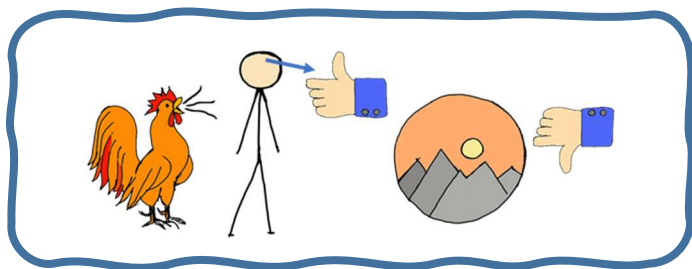
Přísloví:

Význam:

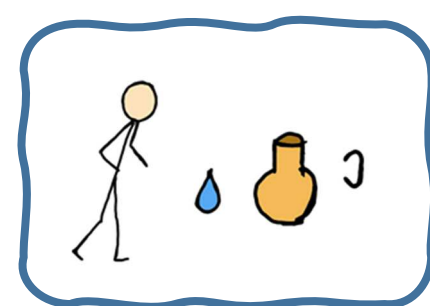
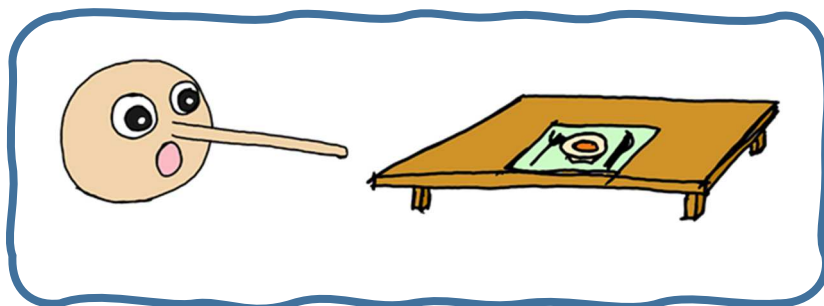
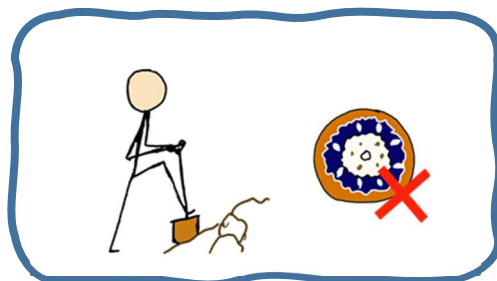
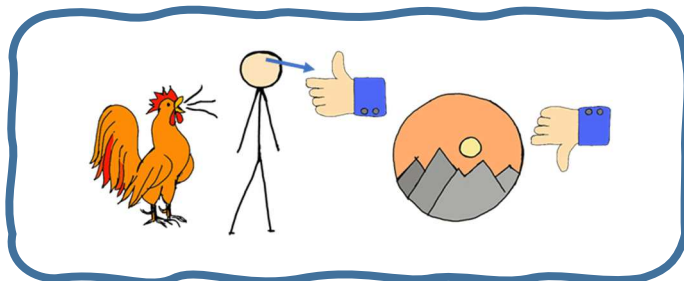
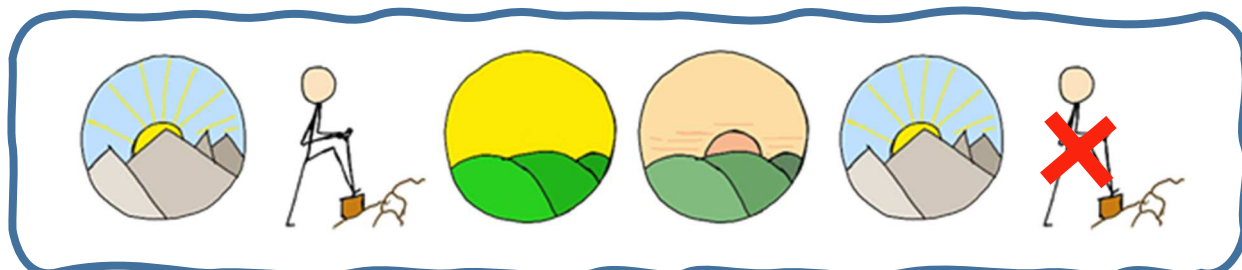
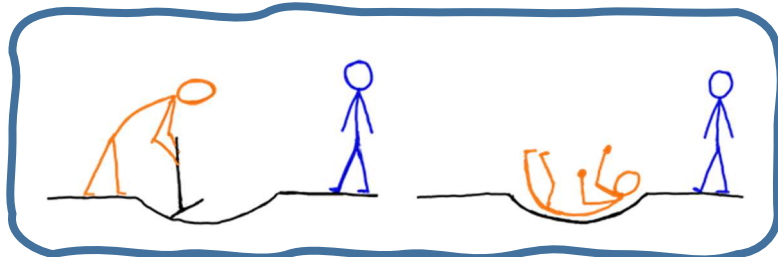
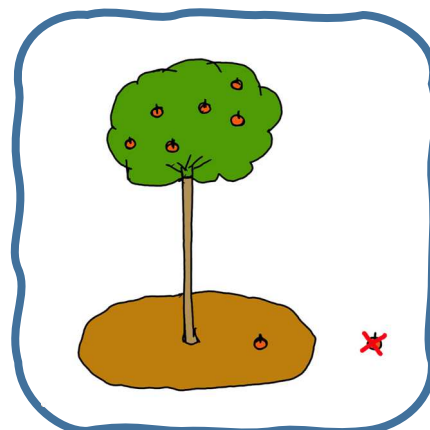
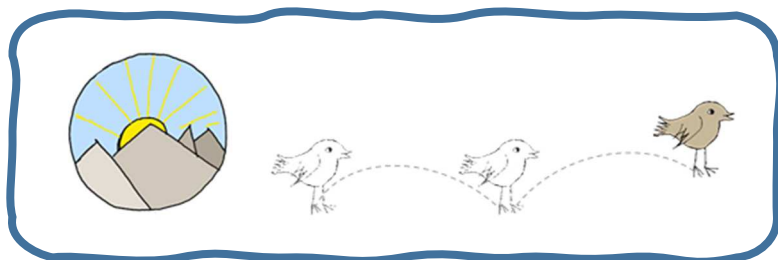
Přísloví:

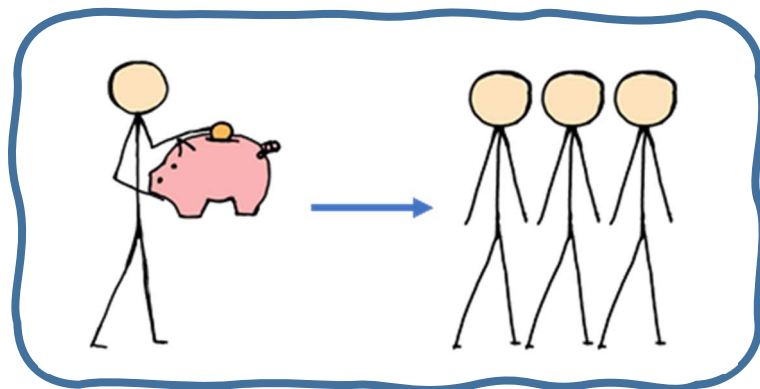
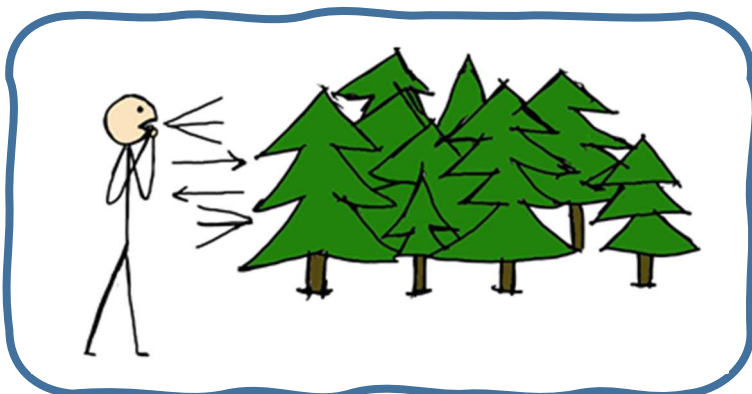
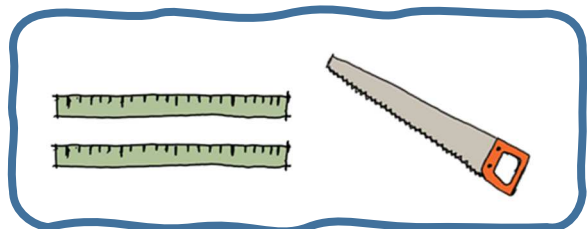
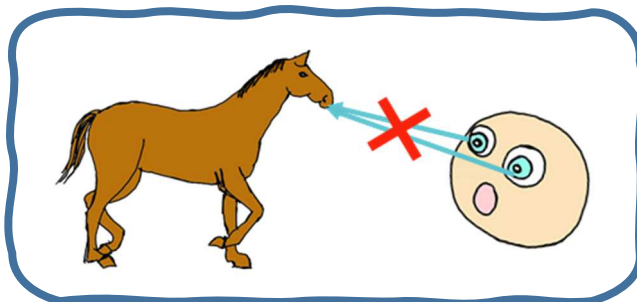
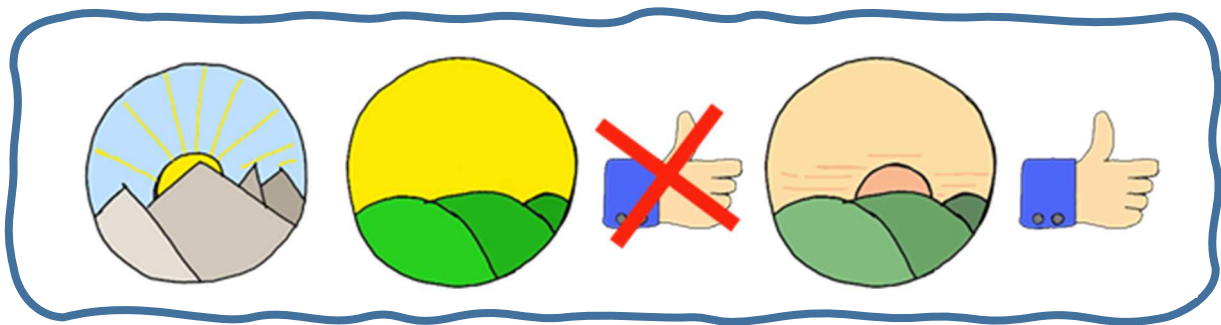
Význam:

Přísloví:

Význam:

Jména členů pracovní skupiny:

Třída:

Obrázek č. 1:

Přísloví:

.....

Význam:

.....

.....

Obrázek č. 2:

Přísloví:

.....

Význam:

.....

.....

Obrázek č. 3:

Přísloví:

.....

Význam:

.....

.....

.....

Ranní ptáče dál doskáče. → Je dobré nepromarnit den a začít pracovat hned od rána.

Jablko nepadá daleko od stromu. → Rodiče a děti jsou si v mnohém podobní.

Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá. → Nevyplácí se připravovat na někoho nějakou past, léčku někomu jinému, protože se sám chytíš jako první. Ten, kdo jiným úmyslně škodí, sám pocítí negativní důsledky svého konání.

Co můžeš udělat dnes, neodkládej na zítřek. → Není vhodné odkládat úkoly či práci na pozdější dobu, později to může být obtížnější.

Ráno moudřejší večera. → Je dobré si věci dobře rozmyslet a nedělat unáhlená rozhodnutí. Je lépe důležité rozhodnutí vyřídit v odpočatém stavu.

Bez práce nejsou koláče. → Nic nedostaneš zadarmo, o vše je nutné se snažit. Bez práce a vlastního přičinění nelze dosáhnout úspěchu.

Lež má krátké nohy. → Každá lež dříve či později vyjde najevo, s lhaním se daleko nedojde.

Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne. → Každému jednou dojde trpělivost. Činí-li někdo opakovaně nedobré konání, vymstí se mu to.

Nechval dne před večerem. → S chválou je dobré počkat až na úplný závěr jakékoliv činnosti, ještě se může něco přihodit.

Darovanému koni na zuby nekoukej. → Za dary máme být vděční a nehledat na nich chyby.

Dvakrát měř, jednou řež. → Spěchat se nevyplácí. Unáhlená rozhodnutí přináší špatné výsledky.

Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá. → Činy mají své následky. Co člověk dělá, to stejné se mu vrátí, myšleno v negativním významu.

Kdo šetří má za tři. → Šetřit se vyplatí.